

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 5Co/78/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7522203298
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 04. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Adriana Murínová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2024:7522203298.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Adriany Murínovej a členiek senátu JUDr. Slávky Zborovjanovej a JUDr. Zuzany Stolárovej, v spore žalobcu: A. B., nar. XX.X.XXXX, bytom C. D. XXX, zastúpený: JUDr. Milan Slobodník, advokát so sídlom v Košiciach, Štúrova 20, proti žalovanej: Slovenská republika, za ktorú koná Generálna prokuratúra Slovenskej republiky, so sídlom v Bratislave, Štúrova 2, o náhradu škody a nemajetkovej ujmy spôsobenej pri výkone verejnej moci, o odvolaní žalobcu a žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Košice - okolie zo dňa 7. marca 2023 č.k. 20C/24/2022 - 106 takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok.

Stranám sporu n e p r i z n á v a náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Košice - okolie (teraz Mestský súd Košice, ďalej aj „súd prvej inštancie“ alebo „súd“) rozsudkom označeným v záhlaví rozhodol, že žalovaná je povinná do 30 dní od právoplatnosti rozsudku zaplatiť žalobcovi náhradu škody vo výške 675,38 eur (výrok I.), žalovaná je povinná do 30 dní od právoplatnosti rozsudku zaplatiť žalobcovi nemajetkovú ujmu vo výške 6.450 eur, spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 6.450 eur od 14.2.2022 do zaplatenia (výrok II.), v prevyšujúcej časti žalobu zamietá (výrok III.) a žalobca má nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu proti žalovanej s tým, že o výške trov konania bude rozhodnuté samostatným uznesením súdom prvej inštancie (výrok IV.).

2. Súd tak rozhodol o nároku žalobcu na náhradu škody zo zodpovednosti štátu v zmysle zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov, uplatneného voči žalovanej výške 675,38 eur a sumy 8.000 eur titulom náhrady nemajetkovej ujmy, z toho 5.000 eur za nezákonnú väzbu a 3.000 eur za nezákonné trestné stíhanie, tvrdiac, že:

2.1. dňa 21.3.2019 bolo voči žalobcovi začaté trestné stíhanie, dňa 22.3.2019 vznesené obvinenie pre prečin nebezpečného vyhrážania a na základe uznesenia Okresného súdu Košice - okolie zo dňa 23.3.2019 sp. zn. 2Tp/28/2019 bol žalobca vzatý do väzby s tým, že väzba začala plynúť odo dňa 21.3.2019 a z väzby na slobodu bol žalobca prepustený dňa 28.5.2019, lebo dôvody väzby pominuli,

2.2. dňa 20.5.2019 prokurátor Okresnej prokuratúry Košice - okolie podal obžalobu sp. zn. 1Pv 163/19/8806-19 na Okresný súd Košice - okolie pre spáchanie trestného činu uvedeného v uznesení o vznesení obvinenia, Okresný súd Košice - okolie uznesením zo dňa 26.5.2020 sp. zn. 2T/63/2019 - 296 trestnú vec postúpil E. F. C. - E., odboru všeobecnej vnútornej správy na priestupkové konanie, voči ktorému prokurátor podal sťažnosť, ktorú Krajský súd v Košiciach zamietol a nakoniec Okresný úrad

Košice - okolie rozhodnutím zo dňa 1.4.2021 zastavil konanie o priestupku, nakoľko nebolo preukázané spáchanie skutkov,

2.3. trestným stíhaním vedeným na základe nezákonného rozhodnutia bolo hlboko zasiahnuté do ľudskej dôstojnosti žalobcu, jeho rodinného, súkromného a spoločenského života, čo prispelo aj k zhoršeniu jeho zdravotného stavu, nakoľko žalobca je invalidný dôchodca a v čase výkonu väzby mal vážne zdravotné problémy spočívajúce v otvorenej rane na chodidle, vedené trestné stíhanie vyvolalo u žalobcu veľmi veľké fyzické trápenie a psychické napätie, pocity krivdy, sklamaní, nespravodlivosti a úzkosti či strachu z budúcnosti, súčasne sa tým znížil jeho spoločenský status a narušili príbuzenské vzťahy, pričom negatívne dopady trestného stíhania a väzby na jeho život pretrvávajú aj dlho po skončení trestného konania,

2.4. väzba trvajúca od 21.3.2019 do 28.5.2019, t.j. po dobu 69 dní, napriek skutočnosti, že žalobca bol nevinný, žiaden trestný čin, ani priestupok nespáchal, žalobcu zasiahla natoľko, že mal počas celého jej trvania, a aj po prepustení na slobodu, vážne problémy so spánkom, pociťoval silný nepokoj a nervozitu, bol neustále v napätí, čo malo nepriaznivý vplyv aj na jeho fyzické zdravie,

2.5. žalobca žiadosťou o predbežné prerokovanie nároku zo dňa 28.9.2021 žiadal Generálnu prokuratúru SR o náhradu majetkovej škody vo výške 2.362,56 eur a náhrady nemajetkovej ujmy vo výške 8.000 eur, ktorá žalobcovi doručila odpoveď zo dňa 9.5.2022, že splnil zákonné podmienky pre uspokojenie nároku na náhradu škody uplatneného v žiadosti len sčasti, a to pokiaľ išlo o majetkovú škodu, ktorú žalovaná uhradila žalobcovi vo výške 2.315,39 eur, ale žalovaná nezistila splnenie zákonných dôvodov na priznanie nemajetkovej ujmy.

3. V odôvodnení rozsudku súd poukázal na tvrdenia žalobcu v žalobe a v priebehu sporu, ako i na obranu žalovanej, ktorá navrhla žalobu zamietnuť s argumentom, že zo strany orgánov prokuratúry nedošlo k nezákonnému rozhodnutiu a nesprávne úradnému postupu, trestné stíhanie bolo voči žalobcovi vedené dôvodne, nemajetková ujma nebola preukázaná a úrok z omeškania z nemajetkovej ujmy žalobcovi prislúcha až od rozhodnutia súdu.

4. Vec právne posúdil podľa § 3 ods. 1 a 2, § 4 ods. 1 písm. f) bod 1, § 5 ods. 1, § 8 ods. 5 písm. c), § 8 ods. 6 písm. a), § 15 ods. 1, § 16 ods. 1, § 17 ods. 1, 2, 3 a 4, § 18 ods. 1 a 3 zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci v platnom znení.

5. Majúc za preukázané, že: (a) na základe uznesenia Obvodného oddelenia PZ Bohdanovce zo dňa 21.3.2019 sp. zn. ČVS: ORP-196/BO-KS-19 bolo voči žalobcovi začaté trestné stíhanie a dňa 22.3.2019 bolo žalobcovi vznesené obvinenie pre prečin nebezpečného vyhrážania, (b) na základe uznesenia Okresného súdu Košice - okolie zo dňa 23.3.2019 sp. zn. 2Tp/28/2019 zo dňa 23.3.2019 bol žalobca vzatý do väzby s tým, že väzba začala plynúť od 21.3.2019, (c) z väzby bol žalobca prepustený dňa 28.5.2019, väzba trvala 69 dní, (d) Okresný súd Košice - okolie uznesením zo dňa 26.5.2020 sp. zn. 2T/63/2019 postúpil vec Okresnému úradu C. - E., odboru všeobecnej vnútornej správy na priestupkové konanie, (e) Krajský súd v Košiciach uznesením zo dňa 30.9.2020 sp. zn. 4To/82/2020 sťažnosť prokurátora proti tomuto uzneseniu zamietol, (f) Okresný úrad Košice - okolie rozhodnutím zo dňa 1.4.2021 sp. zn. OU-KS-OVVS-2021/003254-007 zastavil konanie o priestupku, nakoľko spáchanie priestupku nebolo preukázané, súd prvej inštancie uzavrel, že bola splnená prvá podmienka zákona č. 514/2003 Z. z., a to vydanie nezákonného rozhodnutia. Konštatoval, že je splnený pozitívny predpoklad vzniku nároku na náhradu škody podľa § 8 ods. 5 písm. c) zákona č. 514/2003 Z.z., pričom súd nezhliadol dôvody zakotvené v § 8 ods. 6 zákona č. 514/2003 Z.z. ako predpoklady vylučujúce vznik nároku na náhradu škody spôsobenej rozhodnutím o väzbe, ktorých existenciu žalovaná v obrane ani netvrdila a ako neopodstatnenú súd vyhodnotil aj námietku žalovanej, že žalobca si má nárokovať náhradu nemajetkovej ujmy voči bývalej družke, ktorá ho obvinila zo spáchania trestného činu, ktorý nespáchal.

6. Vychádzajúc z medzi stranami nespornej skutočnosti, že žalobca žiadosťou o predbežné prerokovanie nároku zo dňa 28.9.2021 žiadal Generálnu prokuratúru SR o náhradu majetkovej škody vo výške 2.362,56 eur a náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 8.000 eur, ktorá žalobcovi doručila odpoveď zo dňa 9.5.2022, že žalobca splnil zákonné podmienky pre uspokojenie nároku na náhradu škody len pokiaľ išlo o majetkovú škodu, ktorú žalovaná žalobcovi uhradila vo výške 2.315,39 eur, súd prvej inštancie dospel

k záveru, že žalobcovi vznikol nárok aj na náhradu škody v sume 675,38 eur z titulu uplatnených trov predbežného prerokovania nároku za dva úkony právnej služby podľa vyhlášky MS SR č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov, a to prevzatie a príprava a písomné podanie protistrane vo veci samej (resp. podanie návrhu na predbežné prerokovanie nároku) spolu s režijným paušálom, nakoľko samotnú výšku uplatneného príslušenstva pohľadávky žalovaná nespochybňovala, a nemožno sa stotožniť s obranou žalovanej založenou na tvrdení, že možnosť priznať tieto náklady vylučuje § 18 ods. 3 druhá veta zákona č. 514/2003 Z. z.. Dôvodil, že je nepochybný vznik týchto nákladov spojených s predbežným prerokovaním nároku žalobcu na náhradu škody a nemajetkovej ujmy, ako aj príčinná súvislosť medzi vznikom škody a nezákonným rozhodnutím, nakoľko nebyť začatia trestného stíhania, vznesenia obvinenia a následného pokračovania v trestnom konaní až po rozhodnutie o postúpení veci Okresnému úradu Košice - okolie v konaní o priestupku, ktoré bolo napokon zastavené z dôvodu, že spáchanie priestupku nebolo preukázané, nedošlo by ani ku škode a k predbežnému prerokovaniu nároku na náhradu škody, v ktorom žalobca využil svoje ústavné právo na kvalifikovanú obhajobu, nakoľko sám nemá právnické vzdelanie. Uzavrel, že žalobca má nárok na náhradu škody v sume 675,38 eur, ktorá žalobcovi vznikla vynaložením nákladov na predbežné prerokovanie nároku, ktorú žalobca aj zaplatil, o čom svedčí bankový prevod na č. I. 61 ako i faktúra č. 202225 zo dňa 23.4.2022 právneho zástupcu žalobcu adresovaná žalobcovi.

7. Súd následne posudzoval opodstatnenosť nároku žalobcu na náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 8.000 eur, z toho titulom nezákonného trestného stíhania v sume 3.000 eur a titulom nezákonnej väzby v čiastke 5.000 eur, a to so zreteľom na kritériá stanovené v § 17 ods. 3 a 4 zák. č. 514/2003 Z. z., ako i obsah výpovede žalobcu a jeho dcéry k závažnosti následkov, ktoré vznikli poškodenému žalobcovi v súkromnom živote i v spoločenskom uplatnení a dospel k záveru, že k zásahu do osobnostných práv poškodeného žalobcu došlo v rámci trestného konania viacerými úkonmi trestného konania a rozhodnutiami uvedenými v bode 40 odôvodnenia rozsudku a iba samotné konštatovanie porušenia práva nepostačuje a preto žalobcovi prináleží nemajetková ujma tak za nezákonnú väzbu ako i za nezákonné trestné stíhanie, nakoľko žalobcovi sa v dôsledku začatého trestného stíhania, vznesenia obvinenia a vzatia do väzby rozvrátil celý život, narušili sa jeho vzťahy, predal dom, odsťahoval sa z dediny, v ktorej dovtedy žil, pričom do kvality života žalobcu, ktorý je invalidný dôchodca, ZŤP, výrazne zasiahlo, že: (a) jeho trestné stíhanie sa začalo dňa 21.3.2019, dňa 22.3.2019 bolo voči žalobcovi vznesené obvinenie a uznesením zo dňa 23.3.2019 bol žalobca vzatý do väzby, a hoci proti vzneseniu obvinenia aj proti väzbe sa žalobca aktívne bránil, od počiatku tvrdiac svoju nevinu, žalobca bol obvinený z trestnej činnosti, pričom podozrenie zo spáchania trestného činu sa nepotvrdilo, lebo vec bola postúpená inému orgánu z dôvodu, že skutok nie je trestným činom a napokon ani preukázanie tohto skutku sa nepreukázalo, keďže konanie o priestupku bolo zastavené, (b) trestné stíhanie žalobcu trvalo 740 dní - od 22.3.2019 do 1.4.2021, žalobca vo väzbe strávil 69 dní, (c) žalobcovi klesla životná úroveň a vo väzbe došlo k zhoršeniu jeho zdravotného stavu (v dôsledku nemožnosti sa dôkladne starať hygienicky o nohu).

8. Pri určení výšky nemajetkovej ujmy žalobcu súd prvej inštancie konštatoval, že v súlade s ustanovením § 17 ods. 4 zák. č. 514/2003 Z. z. v spojení so zákonom o odškodňovaní osôb poškodených násilnými trestnými činmi maximálna možná suma pre priznanie nároku predstavovala sumu 26.000 eur, a po komplexnom posúdení dospel k záveru, že žalobcovi patrí náhrada nemajetkovej ujmy za väzbu vo výške 3.450 eur, čo predstavuje 50 eur za jeden deň väzby, a suma 3.000 eur za trestné stíhanie, čo predstavuje zhruba 4,05 eur za deň trestného stíhania, v rámci limitu podľa § 17 ods. 4 citovaného zákona. Dôvodil, že podstatou priznania nemajetkovej ujmy bolo preukázanie narušenej psychiky žalobcu v dôsledku vedeného trestného konania a väzobného stíhania, zhoršenia zdravotného stavu žalobcu, ktorý je invalid, ZŤP, preukázanie zníženia vážnosti a cti žalobcu v rodinnom, priateľskom prostredí, čo viedlo žalobcu až k predaju domu v obci, v ktorej žalobca žil pred trestným stíhaním. Riadiac sa týmito úvahami súd považoval za primeranú výšku nemajetkovej ujmy čiastku 6.450 eur a v prevyšujúcom rozsahu súd žalobu zamietol.

9. Výrok o príslušenstve priznanej peňažnej pohľadávky súd odôvodnil aplikáciou § 517 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka a § 3 Nariadenia, platného od 1.2.2013. Žalobcovi priznal nárok na úrok z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 6.450 eur od 14.2.2022 do zaplatenia, počnúc dňom nasledujúcim po oznámení žalovanej žalobcovi, že jeho nárok na náhradu nemajetkovej ujmy neuspokojí. Dodal, že otázka úrokov z omeškania z priznanej náhrady nemajetkovej ujmy spôsobenej nezákonným rozhodnutím bola súdnou praxou vyriešená (viď uznesenie NS SR zo dňa 31.1.2022, sp.

zn. 7Cdo/339/2021, ktoré nadväzuje na skoršie rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 4Cdo/48/2017, 4Cdo/257/2019), ktorou bol prekonaný odlišný právny názor uvedený napr. v rozhodnutí najvyššieho súdu sp. zn. 7Cdo/100/2017.

10. Súd vyhovel žiadosti žalovanej a predĺžil paričnú lehotu na plnenie na 30 dní.

11. O trovách konania súd prvej inštancie rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP tak, že v plnom rozsahu úspešnému žalobcovi, nevidiac priestor pre aplikáciu § 257 CSP, priznal žalobcovi nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu proti žalovanej. Žalobcu súd považoval za plne procesne úspešného s odôvodnením, že mal plný úspech čo do základu uplatneného nároku a súčasne výška plnenia závisela výlučne od úvahy súdu, ktorú žalobcu nemohol nijako predvídať, nakoľko zamietnutie žalobcom uplatneného nároku nad sumu 6.450 eur nie je prejavom procesného úspechu žalovanej, ale iba dôsledkom úvahy súdu.

12. Proti tomuto rozsudku podali včas odvolanie žalobca i žalovaná. Žalobca podal odvolanie proti výroku III. rozsudku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti a žalovaná proti vyhovujúcim výrokom II. a III. rozsudku.

13. Žalobca podal odvolanie proti výroku III. rozsudku z odvolacieho dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. f) a h) CSP, t.j. z dôvodu, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Navrhol rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti zmeniť, žalobe vyhovieť aj v prevyšujúcej časti, teda uložiť žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 1.550 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 1.550 eur od 14.2.2022 do zaplatenia, a to do 30 dní od právoplatnosti tohto rozsudku a priznať mu proti žalovanej nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

13.1. Súdu prvej inštancie žalobca vytkol, že žalobcovi zo žalovanej sumy nepriznal v celom rozsahu náhradu nemajetkovej ujmy za väzbu a svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že aj keď nepochybne bolo zasiahnuté do osobnostnej sféry žalobcu, nie až v takom rozsahu, aby priznal nemajetkovú ujmu v uplatnenej výške a ak za primeranú výšku náhrady nemajetkovej ujmy za väzbu súd považoval sumu 3.450 eur. Podľa názoru žalobcu súd - aj keď na jednej strane dospel k správne právnemu záveru o nezákonnom postupe žalovanej, nedocenil stupeň intenzity zásahu a jeho následky, v dôsledku čoho súd prvej inštancie zaujal nesprávny záver, že nie sú splnené podmienky pre priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v plnom rozsahu.

13.2. Zaviazanie žalovanej k náhrade nemajetkovej ujmy za väzbu len v sume 3.450 eur podľa názoru žalobcu neplní ani satisfakčnú ani preventívnu funkciu. Podčiarkol, že podstata náhrady nemajetkovej ujmy v tomto prípade súvisí s nezákonnou väzbou, ktorou bolo hlboko zasiahnuté do ľudskej dôstojnosti žalobcu, rodinného, súkromného a spoločenského života, a ktorá prispela aj k zhoršeniu jeho zdravotného stavu. Znovu zdôraznil, že nezákonná väzba vyvolala u žalobcu veľmi veľké fyzické trápenie a psychické napätie, pocity krivdy, sklamaní, nespravodlivosti a úzkosti či strachu z budúcnosti. Súčasne sa tým znížil spoločenský status žalobcu a narušili príbuzenské vzťahy. Väzba žalobcu zasiahla natoľko, že mal počas celého jej trvania, ale aj po prepustení na slobodu, vážne problémy so spánkom, pociťoval silný nepokoj a nervozitu, pričom bol neustále v napätí, čo malo nepochybne nepriaznivý vplyv aj na fyzické zdravie žalobcu. Po rozhodnutí o väzbe žalobca pociťoval silný pocit krivdy a nespravodlivosti spojený so strachom, že bude nespravodlivo odsúdený. Tieto pocity boli o to silnejšie, že bol trestne stíhaný za taký trestný čin, kde je hornou hranicou trestnej sadzby trest odňatia slobody v trvaní 3 rokov. Hrozilo teda, že vo vyššom veku a v zlom zdravotnom stave, ako dôchodca na invalidom dôchodku žalobca stratí tri roky svojho života vo výkone trestu odňatia slobody, za čin, ktorý nespáchal. Toto vedomie malo na psychický stav žalobcu tak silný negatívny vplyv, že sa z tejto zlej skúsenosti nedokáže úplne zotaviť ani po zastavení konania o priestupku. Znovu akcentoval svoje tvrdenie, že negatívne dopady väzby na život pretrvávajú aj dlho po skončení trestného konania. Zo samotnej intenzity a dĺžky obáv žalobcu vyplýva odôvodnenosť priznania nemajetkovej ujmy v požadovanom rozsahu, pričom pri rozhodovaní o správnom výške priznaného odškodnenia nemajetkovej ujmy nemožno opomenúť, že žalovaná neurobila žiadne iné kroky k zmierneniu prípadnej nemajetkovej ujmy, t. j. verbálne ani písomne sa žalobcovi neospravedlnila, a tak sa v celom rozsahu stotožnila s postupom orgánov činných v trestnom konaní, ktorý sa v konečnom dôsledku ukázal byť

neopodstatnený a nezákonný. Preto trval na tom, že v danom prípade bola žalobcovi a jeho rodine spôsobená tak závažná ujma, že je potrebné priznať mu finančné zadosťučinenie v takej výške, aby sa žalovaná prípadne iné osoby v budúcnosti zdržali podobných neoprávnených zásahov.

14. Žalovaná podala odvolanie proti výroku I. a II. rozsudku z odvolacieho dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. h) CSP, t.j. z dôvodu, že rozsudok vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Navrhla rozsudok zmeniť tak, že súd žalobu v celom rozsahu zamietá, prípadne ho ako nezákonný zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

14.1. Nesprávne právne posúdenie vo vzťahu k prvému výroku rozsudku žalovaná videla v tom, že súd rozhodoval o náhrade škody za trovy právneho zastúpenia, ktoré žalobcovi vznikli ako náklady spojené s predbežným prerokovaním nároku na náhradu škody. Zopakovala, že žalobca v zmysle § 18 ods. 3, druhá veta zákona č. 514/2003 Z. z. nemá nárok na trovy právneho zastúpenia, ktoré mu vznikli ako náklady spojené s predbežným prerokovaním nároku na náhradu škody.

14.2. Nesprávne právne posúdenie vo vzťahu k druhému výroku rozsudku žalovaná videla v tom, že súd priznal nemajetkovú ujmu, ktorá vykonaným dokazovaním nebola preukázaná a ktorá prevyšuje zákonom stanovený limit uvedený v zákone č. 274/2017 Z. z. o obetiach trestných činov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 274/2017 Z. z.“). V tejto súvislosti zopakovala svoju argumentáciu, že náhrada nemajetkovej ujmy musí byť rozumne primeraná utrpenej ujme (napr. ESLP - Tolstoy Miloslavsky v. Spojené kráľovstvo) a pri určení výšky náhrady nemajetkovej ujmy treba vychádzať z dôkazov preukazujúcich výšku ujmy (napr. ESLP - Flux v. Moldavsko, Steel a Morris v. Spojené kráľovstvo). V súvislosti s priznanou výškou nemajetkovej ujmy (6.450 eur) žalovaná poukázom na § 17 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z. z., § 12 ods. 2 veta prvá a § 12 ods. 3 zákona č. 274/2017 Z. z. uviedla, že nie je možné pri zohľadnení citovaných zákonných ustanovení porovnávať trestné stíhanie žalobcu so spôsobením smrti a preto v prípade odškodnenia žalobcu mal súd postupovať v zmysle § 12 ods. 3 veta prvá zákona č. 274/2017 Z. z. a žalobcovi by mohla byť priznaná nemajetková ujma najviac vo výške desaťnásobku sumy mesačnej minimálnej mzdy platnej na obdobie kalendárneho roka, v ktorom bolo vydané uznesenie o vznesení obvinenia. Nakoľko uznesenie o vznesení obvinenia bolo vydané v roku 2019, v ktorom suma mesačnej minimálnej mzdy bola vo výške 520 eur, najvyššia možná priznaná výška nemajetkovej ujmy nesmie byť vyššia ako desaťnásobok sumy 520 eur, čo predstavuje sumu 5.200 eur. Zdôraznila, že nemajetková ujma v peniazoch sa v zmysle § 17 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z. uhrádza len vtedy, ak vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením, pričom na určenie jej výšky je súčasne potrebné zohľadniť kritéria uvedené v ods. 3 daného zákona, a to osobu poškodeného, jeho doterajší život a prostredie, v ktorom žije a pracuje, závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k nej došlo, závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v súkromnom živote a závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v spoločenskom uplatnení, pričom dala do pozornosti viaceré rozhodnutia Krajského súdu v Košiciach (zo dňa 19.4.2017 sp. zn. 1Co/202/2016, zo dňa 30.3.2017 sp. zn. 6Co/16/2016, zo dňa 28.2.2017 sp. zn. 1Co/455/2015, zo dňa 28.12.2016 č.k. 1Co/575/2015-406, zo dňa 22.5.2019 sp.zn. 1Co/265/2018), uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 17.10.2018 sp.zn. 7Cdo 100/2017 a zo dňa 24.07.2018 sp.zn. 3Cdo/19/2018. Vo vzťahu k nemajetkovej ujme žalovaná ďalej konštatovala, že zostáva spornou vôbec otázka vzniku tejto ujmy, pretože táto je založená len na subjektívnom tvrdení žalobcu nedoloženom dôkazmi. Priamy príčinný vzťah medzi trestným stíhaním žalobcu a zhoršením jeho zdravotného stavu pokladám rovnako za hypotetický a nepreukázaný. Je totiž mnoho iných faktorov, ktoré samé o sebe alebo v spojitosti mohli viesť k zhoršeniu zdravotného stavu žalobcu, čo je otázkou zložitého dokazovania. Žalobca sa v žalobe domáha nemajetkovej ujmy z titulu nezákonného rozhodnutia. Za nezákonné rozhodnutie označuje uznesenie povereného príslušníka PZ, Obvodného oddelenia Policajného zboru Bohdanovce, ČVS: ORP 196/BO-KS-19 zo dňa 22.3.2019, ktorým mu bolo vznesené obvinenie pre prečin nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1, ods. 2 písm. b) Trestného zákona V žiadosti neuviedol žiadne konkrétne skutkové a právne okolnosti, ktoré by nasvedčovali skutočnosti, že uznesenie o vznesení obvinenia a podaná obžaloba boli vydané v rozpore so zákonom. Znovu akcentovala, že rámci vykonaného trestného konania vedeného proti žalobcovi nebolo žiadne z rozhodnutí na to určeným procesným postupom zrušené, v predmetnom trestnom konaní nedošlo k porušeniu základných zásad trestného konania vyjadrených v Trestnom poriadku orgánmi činnými v trestnom konaní. Uznesenie o vznesení obvinenia voči A. B. nie je nezákonným rozhodnutím, lebo bolo vydané v súlade s Trestným poriadkom.

Pred vznesením obvinenia bol zo zabezpečených výpovedí svedkov dostatočne odôvodnený záver o podozrení zo spáchania uvedeného trestného činu konkrétnou osobou. Rozhodnutia, ktoré boli vydané v rámci prípravného konania, boli vydané po splnení všetkých zákonných predpokladov. Orgán polície a prokuratúry nevydal rozhodnutie, ktoré by malo zakladať nárok na náhradu nemajetkovej ujmy. Trestné stíhanie bolo voči A. B. vedené dôvodne a v zmysle ustanovení Trestného poriadku, kedy uvedené stíhanie ako aj podanie obžaloby bolo v tej dobe podporené viacerými dôkazmi a to najmä znaleckými posudkami znalkyne z odboru psychológie na v tom čase obžalovaného a poškodenú, z lekárskej správy zo dňa 21.3.2019 vyplýva, že poškodená utrpela podvrtnutie krčnej chrbtice následkom napadnutia v tom čase obžalovaným B.. Aj zo samotného rozhodnutia Krajského súdu v Košiciach, ktorým bola vec postúpená na priestupkové konanie je zrejmé, že súd nemá žiadnu pochybnosť o tom, že ku spáchaniu skutku došlo, avšak vzhľadom na vzájomný vzťah obžalovaného a poškodenej vyhodnotil s odstupom času a s poukazom na výpovede a ďalšie dôkazy v spise nazhromaždené ako priestupok. Vzhľadom na uvedené postup prokurátora bol plne súladný s judikatúrou, za daných okolností a za danej dôkaznej situácie prokurátor bol povinný podať obžalobu. K veci samej žalovaná zopakovala, že žalobca bol trestne stíhaný z dôvodu, že konkrétna osoba ho obvinila zo spáchania žalovaného skutku, táto osoba je zodpovedná, že bolo trestné konanie vedené voči žalobcovi. Je nepredstaviteľné, aby štát nahrádzal nemajetkovú ujmu osobám, ktoré boli obvinené zo spáchania trestného činu konkrétnou osobou. Tieto osoby, ktoré spôsobili, že bolo vedené trestné stíhanie sú zodpovedné za nemajetkovú ujmu, ktorú spôsobili svojim krivým obvinením. Opätovne dodala, že žalobca nepodal podnet na trestné stíhanie za krivé obvinenie.

14.3. Namietla tiež, že pri náhrade nemajetkovej ujmy žalobcovi príslušenstvo úrok z omeškania vo výške 5 % ročne od 14.2.2022 do zaplatenia nepatrí. Tvrdila, že povinnosť zaplatiť náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch vzniká až na základe súdneho rozhodnutia, v ktorom je určená doba splnenia a až uplynutím takto určenej lehoty splnenia sa dlžník dostáva do omeškania a poukázala na rozhodnutie NS SR sp.zn. 7Cdo 100/2017 zo dňa 17.10.2018.

14.4. S prihliadnutím na uvedené žalovaná má za to, že súd taktiež neprávne a nespravodlivo priznal žalobcovi náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

15. Žalobca vo vyjadrení k odvolaniu žalovanej zo dňa 21.3.2023 odvolanie označil za zjavne nedôvodné a nemajúce nijakú oporu v skutkovom a právnom stave veci. Navrhol, aby odvolací súd žalovanou napadnuté výroky I. a II. rozsudku ako vecne správne potvrdil. Uviedol, že k všetkým námietkam žalovanej v odvolaní sa podrobne vyjadril už vo vyjadrení zo dňa 5.9.2022, na ktoré týmto v celom rozsahu odkázal. Podčiarkol, že obsahom odvolania žalovanej je v rozhodujúcej miere len poukazovanie na skutočnosti, s ktorými sa prvoinštančný súd vo svojom rozhodnutí riadne vysporiadal a náležite ich odôvodnil. Zdôraznil, že voči rozsudku podal odvolanie len z toho dôvodu, že prvoinštančný súd nedocenil stupeň intenzity zásahu žalovanej do jeho práv a jeho následky, keď mu nepriznal náhradu nemajetkovej ujmy v celej požadovanej výške. Vo všetkom ostatnom súd prvej inštancie podľa názoru žalobcu úplne zistil skutkový stav, správne aplikoval príslušné ustanovenia právneho poriadku a v nadväznosti na to vyvodil správny právny záver, ktorý aj náležite odôvodnil. Rozsudok zodpovedá príslušným ustanoveniam hmotného práva a bol vydaný v súlade s príslušnými procesnými ustanoveniami. Súd prvej inštancie dospel k rovnakým právnym záverom ako ustálená súdna prax, ktorej rozhodnutia uvádzal vo svojich vyjadreniach, pričom zhodné závery zastáva aj právna teória. Správne preto súd skonštatoval, že uznesenie o vznesení obvinenia žalobcovi a následne podanú obžalobu je treba považovať za nezákonné rozhodnutia, a preto je štát povinný reparovať žalobcovi následky spôsobené nezákonným rozhodnutím a nahradiť mu vzniknutú škodu.

16. V doplnení vyjadrenia žalobca dodal, že ak žalovaná vo svojom odvolaní poukazuje na § 17 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z. z., je si vedomý toho, že určenie výšky nemajetkovej ujmy nesmie byť svojvoľné a vymykajúce sa akejkolvek kontrole. Nemožno priznávať neprimerané či dokonca tak premrštené sumy, ktoré by vo svojich dôsledkoch viedli k bezdôvodnému obohacovaniu sa. Na druhej strane však súd musí zohľadniť aj závery nálezu ústavného súdu SR sp.zn. III. ÚS 754/2016 zo dňa 24.1.2017 a na nález nadväzujúcu judikatúru dovolacieho súdu, rozsudok 5Cdo/192/2021 zo dňa 15.12.2022, ktorý bol následne tiež podrobený ústavnému prieskumu v uznesení sp.zn. III. ÚS 224/2023 zo dňa 27.4.2023.

16.1. Poukázal i na nález Ústavného súdu SR sp. zn. III. ÚS 754/2016, v ktorom ústavný súd uviedol, že „všeobecné súdy disponujú pri rozhodovaní o výške náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch za

vedenie trestného stíhania širokou mierou uváženia a ich úvahy nemožno limitovať mechanickým porovnávaním odškodňovania iných prípadov upravených v iných právnych normách. Je to tak jednak preto, že vždy v týchto prípadoch je nevyhnutné vychádzať z osobitných okolností vecí, a jednak preto, že v prípade mechanického prenášania limitov právnej úpravy iných prípadov odškodnenia by to muselo znamenať predchádzajúce posúdenie tam stanovenej výšky odškodnenia z hľadiska spoločenskej spravodlivosti (nemožno limitovať výšku náhrady nemajetkovej ujmy za trestné stíhanie porovnávaním odškodňovania bolesti či obetí trestných činov, pokiaľ všeobecnému súdu nepatrí právomoc posúdiť takúto zákonnú úpravu z hľadiska spoločenskej spravodlivosti). Významným je však i to, že z hľadiska ústavnoprávneho je zodpovednosť štátu v týchto prípadoch konštruovaná ako objektívna absolútna zodpovednosť (štát sa jej nemôže zbaviť). Tieto závery sú osobitne významné pre prípady rozhodovania o výške náhrady nemajetkovej ujmy spôsobenej nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom (orgánov) štátu, ktorý na druhej strane sám ako zákonodarca formuluje kritériá stanovenia ich výšky, a dokonca v dnes účinnom znení právnej úpravy stanovil zákonom ich hornú hranicu. Z tohto dôvodu musí byť poskytnutý všeobecným súdom ako osobitnej a nezávislej zložke štátnej moci široký autonómny priestor na realizáciu voľnej úvahy. Pokiaľ majú potom závery takejto úvahy striktnú oporu vo vykonanom dokazovaní a úvaha všeobecného súdu je vyjadrená v podobe dostatočne, logicky a zrozumiteľne odôvodneného rozhodnutia, iba takýmto postupom môže dôjsť k nastoleniu spravodlivej rovnováhy medzi štátom ako škodcom a na druhej strane fyzickou osobou poškodenou jeho konaním na základných právach. Ak má každý právo na náhradu škody spôsobenej mu nezákonným rozhodnutím štátneho orgánu zaručené v čl. 46 ods. 3 ústavy, potom toto právo nie je možné v konkrétnom prípade zákonom obmedziť, či celkom vylúčiť. Opačný prístup by nerešpektoval princíp minimalizácie zásahov do základných práv v podobe ich prípadného obmedzenia a princíp maximalizácie zachovania obsahovej podstaty základného práva (obdobne napr. nález Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. III. ÚS 165/02 z 19. decembra 2002, obdobne nález sp. zn. II. ÚS 136/02 zo 17. júla 2002, resp. nález sp. zn. II. ÚS 42/01 zo 17. júla 2002 alebo nález sp. zn. III. ÚS 165/02 z 19. decembra 2002). Z rovnakých dôvodov nie je ústavne prípustné vyžadovať aplikáciu takejto limitácie od všeobecných súdov „skrytým“ aplikovaním hraníc stanovených inými právnymi predpismi vo veci sťažovateľky. Na druhej strane však ani ústavný súd nespochybňuje potrebu zjednotenia rozhodovania o výške náhrady nemajetkovej ujmy v týchto prípadoch. Toto zjednotenie môže byť však realizované iba dôsledným aplikovaním (okrem iného aj) naznačených kritérií, smerujúc k porovnateľnosti priznanej náhrady nemajetkovej ujmy v prípadoch skutkovo obdobných. Rovnako tak nie je možné ani mechanicky prevziať závery rozhodovacej praxe súdov iných štátov či Európskeho súdu pre ľudské práva, a to najmä s ohľadom na odlišnosť životnej úrovne v jednotlivých štátoch, ktorá rovnako tak musí byť zohľadnená, pokiaľ priznaná výška náhrady nemajetkovej ujmy má zodpovedať predstavám spravodlivosti a slušnosti v danom čase a na danom mieste. Ani to však neznamená, že takúto rozhodovaciu prax týchto orgánov by nebolo na mieste nezohľadniť. V každom prípade však pokiaľ vo veci sťažovateľky, v ktorej trestné stíhanie žalobcu trvalo takmer 55 mesiacov a väzba takmer tri mesiace, bola žalobcovi priznaná celková náhrada nemajetkovej ujmy vo výške 35 000 €, už len napríklad s odkazom na rozhodovaciu prax všeobecných súdov v Českej republike (rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 30Cdo/2357/2010 z 11. januára 2012, uverejnený v Zbierke súdnych rozhodnutí a stanovísk Najvyššieho súdu Českej republiky, zošit č. 4/2012, pod R 52/2012, s. 327 a nasl., ako aj v ňom uvedená široká komparácia rozhodovacej praxe Európskeho súdu pre ľudské práva a súdov iných európskych štátov), ktoré nepovažujú za neprimerané odškodnenie väzby vo výške 1 000 € za mesiac jej trvania, nemožno považovať odškodnenie zostávajúcich 52 mesiacov trvania trestného stíhania sumou 620 € za mesiac trvania trestného stíhania za neadekvátne.“

16.2. Žalobca taktiež citoval z uznesenia Ústavného súdu SR sp. zn. III. ÚS 224/2023, podľa ktorého: „všeobecnými súdmi žalobcovi priznaná náhrada bola v konečnom dôsledku naviazaná na to, že v predchádzajúcom prípade rozhodnutom všeobecnými súdmi bolo inému za mesiac väzby priznaných 1 000 eur a za mesiac trestného stíhania 620 eur tak, že náhrada predstavovala 35 000 eur. Tento konkretizovaný právny záver bol predmetom posúdenia ústavným súdom s ústavným záverom, že nešlo o porušenie ústavných práv sťažovateľky, a s podústavným záverom, že náhrada zodpovedá „všeobecnej predstave spravodlivosti a slušnosti“. Najvyšší súd a pred ním okresný a krajský súd nepochybili, ak svoje rozhodnutie založili na konkrétnych výsledkoch predchádzajúceho konania, ktorý bol predmetom posúdenia ústavným súdom. Judikatúra zaväzuje materiálne, teda svojím obsahom, a nie svojou formou. Čím je obsah právnych záverov predchádzajúcich súdnych rozhodnutí konkrétnejší, tým viac je spôsobilý vplývať svojím obsahom na ďalšie rozhodnutia všeobecných súdov v obdobných prípadoch. Sťažovateľkou uvádzané rozhodnutia najvyššieho súdu č. k. 4Cdo/171/2005, 6MCdo/15/2012, 6Cdo/37/2012 a č. k. 3Cdo/7/2017 obsahovali všeobecné a

notoricky známe východiská určovania náhrad. Ich obsahom neboli rámce konkrétneho skutkového stavu a riešenia spočívajúceho v priznaní konkrétnej čiastky. Preto na rozdiel od konkretizovaných prípadov, v ktorých naposledy rozhodoval najvyšší súd (6MCdo/12/2014) a ústavný súd (III. ÚS 754/2016), nemali uchopiteľný argumentačný potenciál, ktorý by dôvodne spochybňoval záver, že žalobcovi priznaná náhrada je neprimeraná, a teda nesúladná s § 17 ods. 2 zákona o zodpovednosti štátu. Právny záver najvyššieho súdu o tom, že krajský súd sa od týchto rozhodnutí neodchýlil, nemožno považovať za nesprávny, a preto ústavne neudržateľný. Rovnako neobstojí tvrdenie sťažovateľky, že by rozhodnutie krajského súdu nebolo dostatočne odôvodnené alebo že by bolo prekvapivé. Preto je ústavná sťažnosť zjavne neopodstatnená a ako taká bola podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov odmietnutá. Treba uviesť, že žalobca v namietanom konaní pred všeobecnými súdmi v medziach zákona o zodpovednosti štátu realizoval svoje základné právo podľa čl. 46 ods. 3 ústavy na náhradu škody spôsobenú rozhodnutiami súdov a iných štátnych orgánov jeho trestným stíhaním. Bola to sťažovateľka - Slovenská republika, ktorá hranice základného práva žalobcu stanovila relatívne neurčitými pojmami obsiahnutými v § 17 ods. 2 zákona o zodpovednosti štátu, ktorých výklad prenechala všeobecným súdom. Slovenská republika - jej všeobecné súdy za pomerne dlhé obdobie platnosti tohto ustanovenia neboli schopné vytvoriť stabilizovanú, no predovšetkým konkrétnu judikatúru, z ktorej by bolo možné transparentne vyvodiť, akú čiastku náhrady nemajetkovej ujmy treba v typovo podobných prípadoch považovať za primeranú. Táto neschopnosť formulácie konkretizovaných právnych záverov bola vyplnená neadresnými všeobecnými východiskami skompilovaných rozhodnutí ESLP, a to práve v tých rozhodnutiach, ktoré sťažovateľka označovala ako tie, od ktorých sa mal krajský súd v právnom posúdení sporu odchýliť od ustálenej rozhodovacej praxe najvyššieho súdu. Podstatou rozhodnutia krajského súdu bolo to, že v dôsledku nemožnosti adresného uchopenia judikatúry najvyššieho súdu ako referenčného rámca využil dostatočne konkretizovaný prípad, ktorým sa v systéme slovenského súdnictva pri prieskume správnosti rozhodnutia nie najvyššieho, ale krajského súdu zaoberal ústavný súd v rozhodnutí č. k. III. ÚS 754/2016. Vo fungujúcom systéme všeobecného súdnictva by však základné a predovšetkým konkrétne, čiastkami peňazí vyjadrené primerané náhrady mal formulovať najvyšší súd, ktorého úlohou nie je v kasačných rozhodnutiach kompilovať rozhodnutia ESLP a prijímať vágne odkazy o tom, že náhrada nemajetkovej ujmy sa má opierať o konkrétne a preskúmateľné hľadiská, nemožno priznávať neprimerané čiastky v nepomere s náhradami ujmy na zdraví a živote a podobne. Formulácií takýchto symbolických hesiel bez konkrétnej peňažnej predstavy o výške odškodnenia v konkrétnom prípade chýba konkretizácia právneho názoru –konkrétnej judikátornej normy o tom, čo je v tom či onom prípade primerané a čo by bolo možné relevantne využiť pri posúdení ďalšieho podobného prípadu.“

16.3. Zdôraznil, že vo väzbe bol nezákonne 69 dní, trestne a priestupkovo stíhaný bol nezákonne 24 mesiacov a ak by súd vychádzal z vyššie uvedeného právneho záveru, tak len za trestné stíhanie by podľa názoru žalobcu patrila žalobcovi náhrada 14.880 eur (620 eur x 24). Vzhľadom na uvedené požadovanú náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 8.000 eur považuje žalobca za dôvodnú, primeranú a zodpovedajúcu všeobecnej predstave spravodlivosti.

17. Ďalšie vyjadrenia podané neboli.

18. Krajský súd v Košiciach ako odvolací súd (§ 34 CSP) prejednal odvolanie žalobcu a žalovanej ako podané včas oprávnenou osobou proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné, v rozsahu vyplývajúcom z § 379 a § 380 CSP a z hľadiska odvolateľmi uplatnených odvolacích dôvodov a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu a žalovanej nie je opodstatnené.

19. Žalobca a ani žalovaná vo svojich odvolaniach neuviedli žiadne také vecné a právne relevantné dôvody, ktoré by pre nich priviedli priaznivé rozhodnutie a vo svojom odvolaní v podstate uvádzajú skutočnosti a námietky, s ktorými sa dôsledne vysporiadal už súd prvej inštancie v dôvodoch svojho rozsudku, ktoré nie sú spôsobilé spochybniť správnosť zistených skutočností, hodnotenia dôkazov a právneho posúdenia veci. Ani počas odvolacieho konania nevyšli najavo žiadne také nové skutočnosti, ktoré by odôvodňovali iné rozhodnutie o nároku žalobcu, než ako rozhodol súd prvej inštancie. Rozsudok je vecne správny, preto ho odvolací súd v zmysle § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

20. Podľa § 387 ods. 2 CSP, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

21. V danom prípade k zmene skutkového ani právneho stavu počas odvolacieho konania nedošlo, preto odvolací súd na skutkové zistenia a na právne normy, ktoré použil súd prvej inštancie odkazuje, rovnako ako i na správne, presvedčivé a zákonu zodpovedajúce dôvody rozsudku, s ktorými sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje (§ 387 ods. 2 CSP), a preto len na zdôraznenie jeho správnosti a k odvolacím námietkam žalobcu a žalovanej, so zreteľom na to, že odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní nemá a ani nemusí odpovedať na každú námietku alebo argument uvedené v opravnom prostriedku, ale iba na tie námietky, ktoré majú podstatný význam pre rozhodnutie o danom opravnom prostriedku, zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia, ktoré sa v rámci konania o opravnom prostriedku preskúmavalo (por. napr. IV. ÚS 350/2014, IV. ÚS 4/2013, IV. ÚS 124/2011, II. ÚS 127/07), odvolací súd dodáva nasledovné:

22. Odvolací súd po preskúmaní obsahu spisu a odôvodnenia rozsudku dospel k záveru, že žalobcom a ani žalovanou uplatnené odvolacie dôvody nie sú naplnené.

23. Rozsudku súdu prvej inštancie nemožno vytknúť nedostatočné zistenie skutkového stavu, ani to, že by súd vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo prednesov sporových strán nevyplynuli, že by súd opomenul niektoré rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané, alebo že by v jeho hodnotení dôkazov bol logický rozpor, prípadne že by výsledok jeho hodnotenia dôkazov nezodpovedal tomu, čo malo zistené spôsobom vyplývajúcim z § 185 a nasl. CSP, ak súd v časti vyhovel žalobe žalobcu, ktorou sa domáhal náhrady škody vo výške 675,38 eur a peňažnej náhrady nemajetkovej ujmy v sume 8.000 eur spôsobenej žalobcovi nezákonným rozhodnutím o začatí trestného stíhania a vzatia žalobcu do väzby, uznesením Obvodného oddelenia PZ Bohdanovce sp. zn. ČVS: ORP-196/BO-KS-19 zo dňa 21.3.2019, ktorým bolo voči žalobcovi začaté trestné stíhanie a uznesením zo dňa 23.3.2019, na základe ktorého bol žalobca vzatý do väzby s tým, že väzba začala plynúť od 21.3.2019 a z ktorej bol prepustený dňa 28.5.2019 potom, ako Okresný súd Košice - okolie uznesením zo dňa 26.5.2020 sp. zn. 2T/63/2019 postúpil vec E. F. C. - E., odboru všeobecnej vnútornej správy na priestupkové konanie, ktoré bolo zastavené, ktorými mala byť žalobcovi spôsobená škoda a nemajetková ujma, za ktorú má v zmysle zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej aj „zák. č. 514/2003 Z.z.“) niesť zodpovednosť Slovenská republika, v tomto konaní zastúpená Generálnou prokuratúrou Slovenskej republiky.

24. Rešpektujúc viazanosť odvolacieho súdu žalobcom a žalovanou uplatnenými odvolacími dôvodmi, vrátane ich obsahového vymedzenia, súc limitovaný právnymi otázkami, ktoré žalobca a žalovaná v odvolaní označili, resp. spochybnili, odvolací súd dospel k záveru, že žalobcovi a ani žalovanej sa nepodarilo spochybniť vecnú správnosť nimi napadnutých výrokov rozsudku námietkou nesprávneho právneho posúdenia veci.

25. Odvolací súd ako neopodstatnenú vyhodnotil i odvolaciu námietku žalobcu založenú na tvrdení, že súd zo žalovanej sumy nesprávne rozhodol, ak nepriznal náhradu nemajetkovej ujmy za väzbu v celom rozsahu a mylne za primeranú výšku náhrady nemajetkovej ujmy za väzbu považoval sumu 3.450 eur a taktiež odvolaciu námietku žalovanej, ktorá v odvolaní spochybňovala výšku priznanej nemajetkovej ujmy jednak tvrdením, že žalobcovi náhrada nemajetkovej ujmy žalobcovi neprináleží vôbec a jednak tvrdením, že súd priznal nemajetkovú ujmu, ktorá vykonaným dokazovaním nebola preukázaná a ktorá prevyšuje zákonom stanovený limit uvedený v zákone č. 274/2017 Z. z..

26. Súd prvej inštancie správne právne kvalifikoval žalobou uplatnený nárok na náhradu škody a nemajetkovej ujmy žalobcu ako nárok na náhradu škody spôsobenej pri výkone verejnej moci v zmysle zák. č. 514/2003 Z.z. a správne skúmal splnenie jednotlivých predpokladov pre vznik zodpovednosti za škodu v zmysle tohto právneho predpisu. Náležite sa vysporiadal s otázkou existencie nároku žalobcu na náhradu škody a nemajetkovej ujmy spôsobenej uznesením Obvodného oddelenia PZ Bohdanovce sp. zn. ČVS: ORP-196/BO-KS-19 zo dňa 21.3.2019, ktorým bolo voči žalobcovi začaté trestné stíhanie a uznesením zo dňa 23.3.2019, na základe ktorého bol žalobca vzatý do väzby, proti Slovenskej republike, za ktorú koná Generálna prokuratúra SR a správne uzavrel, že nárok žalobcu na náhradu škody a nemajetkovej ujmy proti štátu je daný, žalobca splnenie podmienok na priznanie náhrady škody od Slovenskej republiky preukázal, keďže nakoniec rozhodnutím Okresného úradu Košice - okolie zo dňa 1.4.2021 sp. zn. OU-KS-OVVS-2021/003254-007 bolo zastavené konanie o priestupku nakolko

spáchanie priestupku žalobcovi nebolo preukázané, z ktorého dôvodu aj keď orgány činné v trestnom konaní vyhodnotili pôvodné podozrenie tak, že jeho výsledkom bolo uznesenie o vznesení obvinenia žalobcu, ich podozrenie sa v trestnom konaní nepotvrdilo, čoho dôsledkom je existencia nezákonného rozhodnutia (por. napr. rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Cdo/64/2008, sp. zn. 4Cdo/183/2009, sp. zn. 4MCdo/15/2009). Nemožno preto priznať relevanciu odvolacej námietke žalovanej, že nemá oporu v zákone č. 514/2003 Z. z. súčasná prax súdov spočívajúca v názore, že ak dôjde k zastaveniu trestného stíhania alebo k oslobodeniu obvineného spod obžaloby, považuje sa uznesenie o vznesení obvinenia za nezákonné.

27. Súd prvej inštancie adekvátne pri rozhodovaní o nároku žalobcu vychádzal z premisy, že zodpovednosť za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím je objektívna zodpovednosť (bez ohľadu na zavinenie), ktorej sa nemožno zbaviť, a správne postupoval, ak skúmal, či v danej veci sú (boli) súčasne splnené tri podmienky: existencia nezákonného rozhodnutia, vznik škody (a nemajetkovej ujmy) a príčinnej súvislosti medzi nezákonným rozhodnutím a vznikom škody (a nemajetkovej ujmy) a správne uzavrel, že žalobcovi vzniklo právo na náhradu škody a nemajetkovej ujmy, správne pritom vychádzajúc z úsudku, že v danom prípade nebolo preukázané splnenie podmienok pre vylúčenie práva žalobcu na náhradu škody a nemajetkovej ujmy spôsobenej rozhodnutím o väzbe z dôvodu zavinenia väzby žalobcom. Náležite pritom vzal na zreteľ, že zavinenie obvineného na vzatí do väzby nemožno stotožňovať so zavinením začatia trestného stíhania, pretože skutočnosti, ktoré sú predpokladom začatia trestného stíhania, sú odlišné od skutočností, ktoré sú dôvodom pre vzatie obvineného (žalobcu) do väzby, lebo z tohto hľadiska je významné to, či správanie obvineného vyvolalo obavu zakladajúcu dôvod, pre ktorý bol vzatý do väzby. Súd v tomto smere adekvátne vyhodnotil ako nedostačujúcu argumentáciu prezentovanú v rámci obrany žalovanej. Významné je totiž to, či obvinený svojim iným, či ďalším konaním ovplyvnil postup orgánov činných v trestnom konaní pred začatím trestného stíhania alebo v jeho priebehu tak, že bez tohto konania by k väzbe nedošlo. Nakoľko žiadne iné väzbu zakladajúce správanie nebolo pri osobe žalobcu zistené ani konštatované, okrem skutku, ktorý sa stal, súd správne vyhodnotil postúpenie veci na priestupkové konanie a zastavenie priestupkového konania ako skutočnosť zakladajúcu nezákonnosť väzby.

28. Súd prvej inštancie správne právne posúdil i otázku vzniku práva žalobcu na náhradu škody a nemajetkovej ujmy spôsobenej uznesením o vznesení obvinenia, a správne uzavrel, že v konaní bolo preukázané naplnenie predpokladov nezákonnosti uznesenia o vznesení obvinenia podľa § 6 zák. č. 514/2003 Z.z.. Tento záver súd vyvodil v súlade s rozhodovacou praxou súdov. Podstata nároku na náhradu škody a nemajetkovej ujmy sa v tomto prípade neviaže na správnosť alebo nesprávnosť postupu orgánov činných v trestnom konaní pri začatí trestného stíhania, ale na samotný výsledok celého trestného stíhania. Odvolací súd poukazuje na tomto mieste na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I.ÚS 320/2016-49 zo 7.7.2016, v ktorom ústavný súd (o.i) judikoval, že z hľadiska zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú rozhodnutím o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia má zastavenie trestného stíhania (ak k takémuto rozhodnutiu došlo preto, že sa nenaplnil predpoklad o spáchaní trestného činu obvineným) rovnaké dôsledky ako zrušenie uznesenia o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia pre nezákonnosť. Ak bolo trestné stíhanie konkrétnej osoby zastavené z dôvodu, že sa skutok, pre ktorý bolo vznesené obvinenie, nestal, že skutok nie je trestným činom, resp. že skutok nespáchal obvinený, uznesenie, ktorým bolo obvinenému obvinenie vznesené a tiež aj záväzný pokyn prokurátora na vznesenie obvinenia (ak bolo obvinenie vznesené na základe pokynu prokurátora) sú vždy nezákonné, zasahujúce do základných práv jednotlivca. Rovnako v zmysle nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 14.9.2016 sp. zn. I. ÚS 395/2016-26 sa nárok na náhradu škody spôsobenej začatím trestného stíhania, ktoré bolo zastavené alebo došlo k oslobodeniu spod obžaloby, sa posudzuje ako nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím. Rozhodujúcim meradlom opodstatnenosti (zákonosti) začatia (vedenia) trestného stíhania je neskorší výsledok trestného konania. Vzhľadom na uvedené, nárok na náhradu škody spôsobenej začatím a vedením trestného stíhania, ktoré neskončilo právoplatným odsúdením je špecifickým prípadom zodpovednosti štátu, kedy je daná zodpovednosť štátu bez zreteľa na zavinenie, podľa konečného výsledku trestného stíhania.

29. Taktiež v rozhodnutiach NS SR publikovaných pod R 37/2013 a R 37/2014 bolo konštatované, že: „Zmyslu a účelu § 6 ods.1 veta prvá zákona 514/2003 Z.z. zodpovedá interpretácia tohto ustanovenia, v zmysle ktorej rovnaké dôsledky ako zrušenie uznesenia o začatí trestného stíhania a o vznesení

obvinenia, má tiež rozhodnutie o zastavení trestného stíhania vydané z dôvodu, že sa nepotvrdil predpoklad o spáchaní trestného činu obvineným“.

30. V korelácii s vyššie uvedeným odvolací súd ako neopodstatnenú vyhodnotil odvoláciu námietku žalovanej založenú na tvrdení, že v konaní nebolo preukázané naplnenie predpokladov nezákonnosti uznesenia o vznesení obvinenia podľa § 6 zák. č. 514/2003 Z. z.

31. Opodstatnenosť nemožno priznať ani odvolacej námietke žalovanej, že súd nesprávne rozhodoval o náhrade škody za trovy právneho zastúpenia, ktoré žalobcovi vznikli ako náklady spojené s predbežným prerokovaním nároku na náhradu škody, pokiaľ v tomto smere žalovaná odkazovala na znenie § 18 ods. 3, druhá veta zákona č. 514/2003 Z. z., v zmysle ktorého žalobca nemá nárok na trovy právneho zastúpenia, ktoré mu vznikli ako náklady spojené s predbežným prerokovaním nároku na náhradu škody. Z odôvodnenia rozsudku totiž jednoznačne plynie, že pre posúdenie nákladov spojených s predbežným prerokovaním nároku na náhradu škody adekvátne použil ustanovenia § 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka, náležite dôvodiac, že poškodenému žalobcovi vznikla pohľadávka zrušením nezákonného rozhodnutia a náklady, ktoré mu vzniknú v súvislosti s jej uplatnením, preto tvoria príslušenstvo tejto pohľadávky, nie trovy konania, ktorých súčasťou v zmysle § 18 ods. 3 zákona č. 514/2003 Z. z. sú aj trovy právneho zastúpenia, ktoré zahŕňajú účelne vynaložené hotové výdavky a odmenu za zastupovanie, ktorá sa určí ako tarifná odmena advokáta, a nie náklady na predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody pred príslušným orgánom. Toto právne posúdenie súdom žalovaná vo svojom odvolaní nespochybnila.

32. Spochybníť vecnú správnosť výroku II. a III. rozsudku neboli spôsobilé ani odvolacie námietky žalobcu a žalovanej, a to pokiaľ žalovaná spochybňovala vyhovujúci výrok II. rozsudku tvrdením, že žalobcovi náhrada nemajetkovej ujmy žalobcovi neprináleží vôbec a že súd priznal nemajetkovú ujmu, ktorá vykonaným dokazovaním nebola preukázaná a ktorá prevyšuje zákonom stanovený limit uvedený v zákone č. 274/2017 Z. z., a pokiaľ naopak žalobca v odvolaní namietal, že súd zo žalovanej sumy nesprávne rozhodol, ak nepriznal náhradu nemajetkovej ujmy za väzbu v celom požadovanom rozsahu a mylne za primeranú výšku náhrady nemajetkovej ujmy za väzbu považoval sumu 3.450 eur.

33. Zákonná konštrukcia nemajetkovej ujmy pri uplatňovaní nárokov podľa zákona č. 514/2003 Z. z. vychádza z toho, že nemajetkovú ujmu možno odškodniť v nepeňažnej forme (t.j. inak ako v peniazoch) alebo v peňažnej forme, pričom v oboch prípadoch ide o nárok oprávnenej osoby na zadosťučinenie za nemajetkovú ujmu. Ako totiž vyplýva z uznesenia Najvyššieho súdu SR zo dňa 28.7.2021 sp. zn. 9Cdo 230/2020: „Primerané zadosťučinenie sa chápe ako nástroj na odstránenie následkov spôsobenej nemajetkovej ujmy a to buď v peňažnej (relutárnej) alebo nepeňažnej forme (tzv. morálne zadosťučinenie - napr. ospravedlnenie, či konštatovanie o porušení práva). Neexistencia nemajetkovej ujmy a jej reparácia z hľadiska primeranosti zadosťučinenia (proporcionality, intenzity zásahu) sa vzájomne logicky vylučujú.“

34. Súd prvej inštancie sa nestotožnil s obranou žalovanej založenou na tvrdení, že u žalobcu nedošlo k takej ujme, ktorá by odôvodňovala finančné zadosťučinenie. Odvolací súd považuje záver súdu o potrebe priznať žalobcovi nemajetkovú ujmu v peniazoch (namiesto samotného konštatovania porušenia práva) za správny, pretože je v súlade s judikatúrou Najvyššieho súdu SR, tiež v súlade s rozhodovacou praxou Ústavného súdu SR, pokiaľ išlo o zodpovednosť štátu za preukázanej skutkovej okolnosti nezákonného trestného stíhania a nezákonnej väzby.

35. Z uznesenia Najvyššieho súdu SR zo dňa 27.8.2019 sp. zn. 4Cdo 125/2019 o.i. vyplýva: „12. Škodu teda treba chápať ako ujmu na chránenom statku, ako je majetok, osoba, alebo iný chránený záujem, pričom najvyššiu mieru ochrany požívajú ľudský život, integrita človeka, ľudská dôstojnosť a sloboda. Každé trestné stíhanie negatívne ovplyvňuje spoločenský, pracovný a osobný život stíhaného, a to bez ohľadu na jeho výsledok, teda aj je spôsobilé bez ďalšieho vyvolať vznik nemajetkovej ujmy najmä v takom prípade, ak sa preukáže, že bolo od začiatku nezákonné; ide o zodpovednosť absolútne objektívnu a za výsledok trestného konania vo veci samej, čím je založená zodpovednosť štátu za škodu obvineného spôsobenú uznesením o vznesení obvinenia. 13. Pri odškodňovaní nemajetkovej ujmy za nezákonné trestné stíhanie každej fyzickej osoby sudcom nesvedčí bagatelizovanie závažnosti ujmy priznávaním neprimerane nízkych, resp. žiadnych náhrad; také rozhodovanie treba považovať za obchádzanie zákona i jeho účelu a pôsobí mnohokrát veľmi cynicky, bez citu pre elementárnu

spravodlivosť, alebo absencie postupu podľa pravidla, podľa ktorého „nerob druhému to, čo nechceš, aby robili tebe.“

36. Ústavný súd SR v náleze zo dňa 24. januára 2017 sp. zn. III. ÚS 754/2016 o.i. vyslovil, že: „24. Každé trestné konanie negatívne ovplyvňuje osobný život trestne stíhaného, na ktorého sa síce do okamihu právoplatnosti meritórneho rozhodnutia prihliada ako na nevinného, ale už samotný fakt trestného stíhania je záťažou pre každého obvineného. Už samotné trestné stíhanie výrazne zasahuje do súkromného a osobného života jednotlivca, do jeho cti a dobrej povesti, a to tým skôr, ak ide o obvinenie nepravdivé, ktoré je potvrdené právoplatným oslobodzujúcim rozsudkom súdu (Ústavný súd Českej republiky nález sp. zn. I. ÚS 554/04 z 31. marca 2005). Niet dôvodu dospieť k odlišnému záveru v prípade žalobcu vo veci sťažovateľky, ktorý nebol spod obžaloby oslobodený, ale jeho trestné stíhanie bolo zastavené. 25. Ústavný súd už v minulosti opakovane zdôraznil, že v prípade aplikácie právnej normy treba totiž síce prvotne vychádzať z jej doslovného znenia, avšak v prípade rozporu doslovného znenia daného ustanovenia s jeho zmyslom a účelom, o ktorého jednoznačnosti a výlučnosti niet žiadnej pochybnosti, možno uprednostniť výklad a ratio legis pred výkladom jazykovým (napr. I. ÚS 583/2015 z 9. marca 2016). 26. Ústavný súd je preto toho názoru, že vedenie trestného stíhania na základe nezákonného uznesenia o jeho začatí bez ohľadu na to, či bolo vydané za účinnosti zákona č. 58/1969 Zb. alebo za účinnosti zákona č. 514/2003 Z. z., odôvodňuje s ohľadom najmä na čl. 46 ods. 3 ústavy a čl. 36 ods. 3 listiny právo na náhradu nemajetkovej ujmy takto stíhanej osoby, pokiaľ jej táto v príčinnej súvislosti s vedením trestného stíhania vznikla.“... „26. Ústavný súd preto konštatuje, že priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch za vedenie trestného stíhania, ktoré sa právoplatne skončilo inak než odsúdením (a to aj v prípade, ak nebolo realizované väzobne), je ústavne akceptovateľným a ústavou predpokladaným spôsobom poskytnutia satisfakcie takto stíhanej osobe, a to aj v prípade, ak bolo trestné stíhanie začaté už za účinnosti zákona č. 58/1969 Zb. (t. j. pred 1. júlom 2004).“

37. Najvyšší súd SR rozhodnutím zo dňa 30.9.2020 sp. zn. 6Cdo 152/2018 zamietol dovolanie žalovanej proti rozsudku odvolacieho súdu v konaní o náhradu škody pozostávajúcej tiež z nemajetkovej ujmy v peniazoch uplatnenej podľa zák. č. 58/1969 Zb., keď v konaní išlo o uplatnenú škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím o vznesení obvinenia voči žalobcovi, ako aj rozhodnutím o väzbe za okolnosti, že žalobca bol v predmetnej trestnej veci oslobodený spod obžaloby. Dovolací súd k žalovanou nastolenej otázke, a to či právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa zákona č. 58/1969 Zb. s podporou článku 5 Dohovoru možno odškodniť aj v prípade, ak ujma mala vzniknúť samotným trestným stíhaním (nie rozhodnutím o väzbe, či iným rozhodnutím o pozbavení osobnej slobody), odkázal na spomínaný nález ÚS SR sp. zn. III. ÚS 754/2016 so záverom, podľa ktorého: „Dovolací súd sa v tejto veci s názorom vysloveným ústavným súdom plne stotožňuje, akceptuje ho a nemá žiaden dôvod od tohto názoru sa odkloniť.“

38. Žalobcovi v dôsledku oboch nezákonných uznesení v predmetnej trestnej veci vedenej proti nemu ako obvinenému pre trestný čin nebezpečného vyhrážania vznikla nemajetková ujma, ktorú nemožno odškodniť inak než v peniazoch, pretože trestné konanie skončilo inak než odsudzujúcim rozsudkom. Každé trestné konanie negatívne ovplyvňuje osobný život trestne stíhaného, na ktorého sa síce do okamihu právoplatnosti meritórneho rozhodnutia prihliada ako na nevinného, ale už samotný fakt trestného stíhania je záťažou pre každého obvineného. Už samotné trestné stíhanie výrazne zasahuje do súkromného a osobného života jednotlivca, či jeho cti a dobrej povesti, a to tým skôr, ak sa jedná o obvinenie nepravdivé, keďže nebolo skončené v predmetnej trestnej veci inak než odsudzujúcim rozsudkom. Náhrada nemajetkovej ujmy má slúžiť na kompenzáciu stavu neistoty, do ktorej bol poškodený v dôsledku nezákonne vedeného trestného konania uvrhnutý a udržiavaný. Ide o psychickú kategóriu, ktorú iba ťažko možno preukazovať.

39. Na základe uvedeného a v kontexte s označenou judikatúrou Najvyššieho súdu SR a rozhodovacou praxou Ústavného súdu SR preto odvolací súd odvolanie žalovanej v časti namietaného nepreukázania skutočnosti, že iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením, posúdil ako nedôvodné.

40. Prvoinštančný súd mal primerane na zreteli aj to, že nemajetkovú ujmu uplatňovanú podľa zákona č. 514/2003 Z. z. je potrebné kompenzovať poškodenému žalobcovi v súlade kritériami stanoveným v § 17 ods. 3 a 4 zákona č. 514/2003 Z. z., ako i so zreteľom na právne predpisy slovenského právneho poriadku upravujúce odškodnenie a tiež na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva, pretože

v opačnom prípade by sa súd dopustil odklonu od ustálenej praxe dovolacieho súdu v tejto otázke (porovnaj napr. uznesenie Najvyššieho súdu SR sp.zn. 9Cdo/155/2020), a to vrátane článku 36 ods. 3 Listiny základných práv a slobôd, podľa ktorého má každý právo na náhradu škody, ktorú mu spôsobilo nezákonné rozhodnutie súdu, iného štátneho orgánu, či orgánu verejnej správy alebo nesprávny úradný postup. Súd adekvátne vzal na zreteľ i závery ustálenej judikatúry, že pri dôslednom rešpektovaní prezumpcie neviny predstavuje každé trestné stíhanie významný zásah do súkromného a osobného života stíhaného žalobcu, negatívne sa dotýka aj jeho cti a dobrej povesti, a je spôsobilé porušiť právo jednotlivca (žalobcu) na rešpektovanie a ochranu jeho súkromného a rodinného života, dôstojnosti, osobnej cti a dobrej povesti tak, ako to zaručuje článok 19 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky a článok 10 Listiny základných práv a slobôd.

41. Keďže odvolacie námietky odvolateľov smerovali k spochybneniu výšky priznaného nároku žalobcu na náhradu nemajetkovej ujmy, odvolací súd posudzoval ich opodstatnenosť z tohto hľadiska a zaoberal sa výškou, resp. primeranosťou priznanej nemajetkovej ujmy, a to (o.i.) i s prihliadnutím na právny názor Najvyššieho súdu SR v rozhodnutí z 30. septembra 2013 sp. zn. 6MCdo/15/2012, že „určenie výšky primeranej náhrady nemajetkovej ujmy nie je záležitosťou voľnej úvahy, ktorá by nepodliehala žiadnemu hodnoteniu; jej základom je zistenie skutkových okolností, ktoré súdu umožnia úvahu na určitom kvalitatívnom posúdení základných súvislostí. Treba, aby súdy v súvislosti s tým vzali do úvahy aj iné hmotnoprávne predpisy upravujúce odškodnenie, ... Súd sa musí zaoberať napríklad aj otázkami, v čom je nemajetková ujma žalobcu v jeho spoločenskom, pracovnom, rodinnom živote spôsobená nezákonným rozhodnutím väčšia v porovnaní so smrteľným následkom trestného činu, respektíve s morálnou škodou spôsobenou trestným činom znásilnenia, sexuálneho násillia alebo sexuálneho zneužívania ...“, ako i s ohľadom na právny názor Najvyššieho súdu SR v rozhodnutí sp. zn. 7Cdo 204/2018, že určenie primeranej výšky náhrady nemajetkovej ujmy konkrétnou sumou je vždy závislé od výsledku posúdenia takých individuálnych, jedinečných okolností každej prerokovávanej veci, ktoré sú spravidla neopakovateľné a nezameniteľné s okolnosťami relevantnými v iných veciach.

42. Odvolací súd dospel k záveru, že v danom prípade súd prvej inštancie pri určení výšky nemajetkovej ujmy správne aplikoval ustanovenie § 17 ods. 2 až 4 zákona č. 514/2003 Z. z., správne pri určení výšky nemajetkovej ujmy prihliadol na a) osobu poškodeného, jeho doterajší život a prostredie, v ktorom žije a pracuje, b) závažnosť vznikutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k nej došlo, c) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v súkromnom živote, d) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v spoločenskom uplatnení, správne rešpektujúc limit zakotvený v ustanovení § 17 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z. z., podľa ktorého výška náhrady nemajetkovej ujmy priznaná podľa odseku 2 nemôže byť vyššia ako výška náhrady poskytovaná osobám poškodeným násilnými trestnými činmi podľa osobitného predpisu. Odvolací súd je na tomto mieste v zhode so žalovanou v jej odvolaní v názore, že týmto osobitným predpisom je zákon č. 274/2017 Z. z. z 12. októbra 2017 o obetiach trestných činov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, podľa § 12 ods. 2 vety prvej ktorého, ak bola trestným činom spôsobená smrť, obeť násilného trestného činu má nárok na vyplatenie odškodnenia za spôsobenú nemajetkovú ujmu vo výške dvadsaťpäťnásobku sumy mesačnej minimálnej mzdy platnej na obdobie kalendárneho roka, v ktorom došlo k spáchaniu trestného činu, podľa odseku 3 pri trestnom čine obchodovania s ľuďmi, trestnom čine znásilnenia, trestnom čine sexuálneho násillia, trestnom čine sexuálneho zneužívania, trestnom čine týrania blízkej osoby a zverenej osoby alebo trestnom čine nedobrovoľného zmiznutia má obeť násilného trestného činu nárok aj na vyplatenie odškodnenia za spôsobenú nemajetkovú ujmu vo výške desaťnásobku sumy mesačnej minimálnej mzdy platnej na obdobie kalendárneho roka, v ktorom došlo k spáchaniu trestného činu a podľa § 13 ktorého, celková suma odškodnenia poskytnutá podľa tohto zákona nesmie presiahnuť päťdesiatnásobok sumy mesačnej minimálnej mzdy platnej na obdobie kalendárneho roka, v ktorom došlo k spáchaniu trestného činu. Podľa názoru dovolacieho súdu prvoinštančný súd použité zákonné ustanovenie náležite aplikoval aj v spojení s článkom 5 ods. 1 a 5 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd a v súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva, podľa ktorého náhrada nemajetkovej ujmy v obdobných prípadoch musí byť rozumne primeraná utrpenej ujme na povesti (napr. Tolstoy Miloslavsky v. Spojené kráľovstvo) a ktorý tiež konštatoval, že pri určovaní výšky náhrady ujmy treba vychádzať z dôkazov preukazujúcich výšku ujmy (napríklad Flux v. Moldavsko, Steel a Morris v. Spojené kráľovstvo) a zdôraznil, že pri určovaní výšky náhrady za porušenie osobnostných práv musí byť zohľadnená výška náhrady, ktorá je priznávaná za telesné zranenia alebo ktorá je priznávaná obetiam násilných činov, pričom náhrada za porušenie iných osobnostných práv by nemala bez existencie závažných a dostatočných dôvodov

prevyšovať maximálnu výšku náhrady priznávanej za telesné zranenia alebo násilné činy (napr. Italehti a Karhuvaara v. Fínsko).

43. Odvolací súd pritom konštatuje, že minimálna mzda v roku 2019, kedy malo dôjsť ku spáchaniu činu a súčasne k vydaniu nezákonných rozhodnutí v prejednávanej veci, predstavovala sumu 520 eur mesačne.

44. Pokiaľ ide o výšku náhrady priznávanej vnútroštátnymi v porovnateľných prípadoch a potrebu prihliadnuť na ňu (por. napr. rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/37/2012), odvolaciemu súdu sa nepodarilo dohľadať porovnateľné prípady, avšak iba pre ilustráciu odvolací súd poukazuje na aktuálnu rozhodovaciu prax Krajského súdu v Košiciach v konaniach o náhradu nemajetkovej ujmy uplatnenej podľa zák. č. 514/2003 Z. z. v súvislosti s nezákonnými trestnými konaniami, ktorá mu je známa z úradnej činnosti, a to nasledovne: Rozsudkom Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 6Co/320/2018 (proti ktorému bolo dovolanie odmietnuté rozhodnutím NS SR sp. zn. 7Cdo/263/2020) bola priznaná žalobcovi nemajetková ujma vo výške 15.000 eur, z toho 5.000 eur za nezákonnú väzbu a 10.000 eur za nezákonné trestné konanie pre prečin zneužívania právomoci verejného činiteľa za nezákonné trestné konanie (začaté v roku 2006) v dĺžke 3 rokov a 6 mesiacov, ktoré skončilo oslobodzujúcim rozsudkom. Rozsudkom Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 3Co/14/2020 bol potvrdený rozsudok prvostupňového súdu o priznaní žalobcovi nemajetkovej ujmy vo výške 10.000 eur v súvislosti s nezákonným trestným konaním pre zločin zneužívania právomoci verejného činiteľa a krátenie dane a poisťného, ktoré skončilo zastavením trestného stíhania, pretože skutok nie je trestným činom, keď išlo o trvanie nezákonného stavu (začatého v roku 2012) v rozsahu 4 roky a 4 mesiace. Rozsudkom Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 5Co/116/2020 bol potvrdený rozsudok prvostupňového súdu o priznaní žalobcovi nemajetkovej ujmy vo výške 3.000 eur v súvislosti s nezákonným trestným konaním pre prečin poškodzovania finančných záujmov Európskych spoločností v súbehu so zločinom subvenčného podvodu v štádiu pokusu trvajúceho od 10.11.2011 do 6.10.2014 (3 roky), ktoré skončilo oslobodzujúcim rozsudkom.

45. Odvolací súd dospel k záveru, že žalobca súdu prvej inštancie nedôvodne vytkol priznanie neprimerane nízkej výšky náhrady nemajetkovej ujmy, namietajúc, že súd nesprávne a nedôvodne nezohľadnil celkovú dĺžku obmedzenia jeho osobnej slobody, ktorá sama osebe znamená závažný zásah minimálne do osobného života a rodinného života jednotlivca a ním tvrdené následky nezákonnej väzby a trestného stíhania, ktoré vo svojom súhrne mali súd viesť k záveru o vyššej sume (žalobcom požadovanej) náhrady. Z odôvodnenia rozsudku totiž jednoznačne plynie, že súd prvej inštancie naopak pri svojom rozhodovaní zohľadnil všetky skutočnosti, ktoré v konaní z vykonaného dokazovania zistil, teda že v rámci nezákonného trestného stíhania žalobca bol obmedzený na osobnej slobode a že trestná vec dospela do štádia podania obžaloby na súd, fakt, že v prejednanom prípade nezákonný stav - trestné stíhanie žalobcu trvalo 740 dní a žalobca vo väzbe strávil 69 dní, ako i tvrdenia žalobcu o negatívnych následkoch trestného stíhania a väzby na život žalobcu, a všetky relevantné skutočnosti správne posúdil i v kontexte širších súvislostí. Irelevantnou pre posúdenie výšky nemajetkovej ujmy žalobcu je bez ďalšieho iba samotná skutočnosť, že žalobca bol oslobodený spod obžaloby z dôvodu, že nebolo dokázané, že sa skutok, pre ktorý sa voči nemu viedlo trestné stíhanie, stal, lebo táto skutočnosť je podstatná vo vzťahu k posúdeniu základu nároku, teda či žalobcovi na základe zastavenia jeho trestného stíhania a nakoniec i priestupkového konania vzniklo/nevzniklo právo na náhradu škody a nemajetkovej ujmy, avšak z hľadiska výšky priznanej náhrady nemajetkovej ujmy je bezpredmetné, či sa stíhaný skutok nestal, tento nie je trestným alebo ho nespáchal žalobca.

46. Pri stanovení výšky náhrady nemajetkovej ujmy súd prvej inštancie podľa názoru odvolacieho súdu dôsledne rešpektoval všeobecné zákonné kritériá so zreteľom na konkrétne okolnosti tohto prejednaného prípadu, zachovanie požiadavky spravodlivosti, ako i s náležitým ohľadom, že podľa § 17 ods. 2 zák. č. 514/2003 Z. z., v prípade, ak iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom, uhrádza sa aj nemajetková ujma v peniazoch, ak nie je možné uspokojiť ju inak, čo dôsledne odôvodnil v preskúvanom rozsudku.

47. Žalovaná vo svojom odvolaní neopodstatnene namietla, že pri náhrade nemajetkovej ujmy žalobcovi príslušenstvo úrok z omeškania vo výške 5 % ročne od 14.2.2022 do zaplatenia nepatrí, lebo povinnosť zaplatiť náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch vzniká až na základe súdneho rozhodnutia, v ktorom

je určená doba splnenia a až uplynutím takto určenej lehoty splnenia sa dlžník dostáva do omeškania. Odvolací súd na tomto mieste odkazuje na náležité odôvodnenie súd prvej inštancie v bodoch 64 až 66 rozsudku, v ktorom súd správne konštatoval, že rozhodnutie NS SR sp.zn. 7Cdo 100/2017 zo dňa 17.10.2018, na ktoré odkazovala žalovaná je už aktuálnou judikatúrnou praxou prekonané.

48. Žalovaná v odvolaní neopodstatnene namietla, že súd neprávne a nespravodlivo priznal žalobcovi náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Odvolací považuje rozhodnutie súdu prvej inštancie za správne aj vo výroku o priznanej náhrade trov konania úspešnému žalobcovi v rozsahu 100 % z priznanej výšky náhrady nemajetkovej ujmy. Je tomu tak preto, že žalobca bol na súde prvej inštancie plne procesne úspešný, nakoľko mal plný úspech čo do základu uplatneného nároku a súčasná výška plnenia vyplývajúca z tohto jeho procesného úspechu závisela výlučne od úvahy súdu. Súd prvej inštancie teda správne rozhodol, ak žalobcovi priznal náhradu trov konania v plnej výške, ktorá sa odvíja iba z prisúdenej sumy. Zásadu úspechu vo veci totiž treba uplatniť aj na konania, v ktorých výška plnenia závisí od úvahy súdu (sudcovské právo). V týchto prípadoch nejde o procesne neúspešného žalobcu, ak mu bola priznaná aspoň časť žalobou uplatneného nároku. Nemožno ho totiž zaťažovať procesnou zodpovednosťou za predvídanie výsledku sporu na základe úvahy súdu. Pri rozhodovaní o náhrade trov konania v tomto prípade súd správne riešil, čo je základné a čo sprevádzajúce. Za základné správne považoval rozhodnutie, že do žalobcovho práva bolo zasiahnuté a otázku nemajetkovej ujmy za nadväzujúcu. V prejednávanom spore o náhradu nemajetkovej ujmy rozsah úspechu žalobcu závisel od úvahy súdu, nakoľko súd na základe vlastnej úvahy stanovil rozsah nemajetkovej ujmy, čím bola v konečnom dôsledku znížená suma priznaná žalobcovi. Priznanie plnej náhrady trov konania výlučne z prisúdenej sumy v zmysle § 255 ods. 1 CSP je v tomto prípade zdôvodniteľné cez interpretáciu pojmu „úspech vo veci“, keďže ten sa skúma, čo do právneho základu, a nie do výšky priznaného nároku.

49. Poukazom na uvedené odvolací súd podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil rozsudok ako vecne správny, vrátane vecne správneho výroku o náhrade trov prvoinštančného konania.

50. Žalobca ani žalovaná v odvolacom konaní úspech nemali, každá strana mala v odvolacom konaní úspech len čiastočný, preto odvolací súd náhradu trov odvolacieho konania stranám sporu nepriznal (§ 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 2 CSP).

51. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 posledná veta CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie **n i e j e** prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b). Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1, 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1, 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).